

Denne beretningen, skrevet i jeg-form, ble opprinnelig utformet som en oppgave på et skrivekurs i 2019. Noen endringer i retning av øket anonymisering i forhold til omtalen av den biologiske slekten, ble gjennomført i oktober 2023 med tanke på publisering knyttet til organisasjonen «Adopterte». Omtalen av minnet fra biofetterens begravelse var ikke med i den opprinnelige utgaven. På slutten av året 2025 ble Adoptertes Nettsted gitt en ny utforming. I forbindelse med dette fikk denne beretningen et tillegg som tar for seg tiden etter forrige publisering fra to år tilbake. Noen vil kanskje kjenne igjen deler av dette tillegget fra et innlegg jeg skrev i FB-gruppen «Forum for adopterte» i oktober 2025.

Et adoptivbarns leting etter biologisk slekt.

Fra så lang tid tilbake som jeg er i stand til å huske, har jeg vært klar over at jeg hadde kommet til mine foreldre liggende i en kurv, bragt til barndomshjemmet av en dame som hadde kommet med toget fra Hamar-kanten. Å vokse opp, samtidig som jeg var meg bevisst at jeg var adoptert var stort sett helt greit. Da jeg kom til mine adoptivforeldre drøyt 3 måneder gammel, hadde de begge i alder passert 40 med god margin. Dette førte til at det som følge av at jeg hadde såpass «gamle» foreldre, fra tid til annen kunne oppstå situasjoner som jeg kunne kjenne meg litt ukomfortabel med. I det store og hele må jeg likevel si at jeg har hatt en usedvanlig god oppvekst omgitt av mine adoptivforeldre og deres slektninger. Den trygge og gode oppveksten ble etterfulgt av høyere utdanning, ekteskap og familieliv med barn og barnebarn, det hele i kombinasjon med et svært innholdsrikt og interessant yrkesliv. Spørsmålet om å finne frem til biologisk slekt opptok meg egentlig ikke i noen særlig grad. Hadde vel mer eller mindre bevisst en oppfatning av at dette med å søke etter biologisk slekt, ville kunne oppfattes som en illojal handling overfor mine adoptivforeldre.

Våren 1974, da jeg hadde blitt 27 år gammel, oppsto det en situasjon som gjorde at trangen til å finne frem til biologisk slekt ble vesentlig mer fremtredende enn den hadde vært tidligere. Situasjonen som oppsto på dette tidspunktet, var at vi da ventet vårt første barn. Dette var noe som uvegerlig ledet tanken hen på tilværelsens genetiske aspekt, om man kunne bruke et slikt uttrykk. Min adoptivfar Einar hadde gått bort i desember året før, og selv om min adoptivmor Solveig fortsatt var blant oss i en alder av 72 år, ble ønsket om å finne ut noe om eget og ikke minst det ventede barns biologiske opphav, så sterkt at betenkeligheten over å være illojal overfor adoptivmor Solveig måtte vike. Jeg trengte jo ikke nødvendigvis, i hvert fall ikke i første omgang, å involvere henne i dette.

Kontakt med daværende Oslo helseråd ble opprettet, og etter ikke særlig lang tid ble jeg i et møte med en vennlig og hjelpsom saksbehandler gjort kjente med mine biologiske foreldres navn, så vel som fødselsår. Hva min biofars fornavn angikk, var dette litt usikkert, da håndskriften i dokumentet som saksbehandlerens opplysninger var basert på, visstnok skulle være nokså utydelig. At mine biologiske foreldres gjennomsnittsalder viste seg å være vel så høy som gjennomsnittsalderen til mine adoptivforeldre, må jeg si var nokså overraskende for en som hadde vokst opp med sine «gamle» adoptivforeldre. Hva geografisk tilknytning angikk, var opplysningene temmelig sparsomme. Den eneste

informasjonen jeg mottok, gikk ut på at min biologiske mor, var eller hadde vært pasient, på et navngitt alders- og pleiehjem.

I dåpsattesten min var Elverum oppført som fødested. Men i og med at jeg ifølge mine adoptivforeldre hadde kommet fra «Hamar-kanten» (og ikke Elverum) var jeg litt opphengt i idéen om at det navngitte sykehjemmet måtte befinne seg i Løten kommune. I 1974 var vi i hva en vel kan betegne som «pre-internettiansk» tid. Riktignok fantes det trykte telefonkataloger, men jeg lette forgjeves etter noe alders- og sykehjem med det oppgitte navn i den antatte kommune.

Vår førstefødte kom til verden i august 1974 og han fikk etter hvert en bror i 1977 og en søster i 1981. I rollen som trebarnsfar og på vei inn i yrkeslivet etter fullført utdanning, var det nok å henge fingrene i. Tanken på å finne frem til biologisk opphav var nok ikke fullstendig skrinlagt, men den hadde kommet nokså sterkt i bakgrunnen.

I 1987 kom jeg under en førjulstilstelning hos daværende arbeidsgiver, i prat med en kollega som kunne fortelle at vedkommendes hjemkommune var Løten. Da kunne jeg ikke la være å spørre: «Vet du om et alders- og sykehjem i Løten som heter Jotunhaugen?» «Det navnet kjenner jeg» var svaret. «Men det befinner seg i Elverum». Dermed hadde jeg kommet et skritt videre på veien i søket etter den biologiske slekt.

På selveste nyttårsaften dette året var jeg på jobb for å gjøre ferdig en arbeidsoppgave innen årets utgang. Jeg var vel praktisk talt så å si alene på arbeidsplassen. Da den aktuelle arbeidsoppgaven var fullført, og jeg hadde litt tid til rådighet før det var aktuelt å dra hjem og gi seg i kast med nyttårsfeiringen, bestemte jeg meg for å benytte anledningen til, i fred, ro og uten andres tilstedeværelse, å ta en telefon til det aktuelle alders- og sykehjemmet i Elverum. Jeg ba om å få snakke med hjemmets leder, bestyrer eller hva nå betegnelsen måtte være. En damestemme preget av vennlighet og forståelse kom i den andre enden av telefonforbindelsen. Etter å ha lyttet tålmodig til min redegjørelse for grunnen til oppringningen, sier hun: «Jeg må dessverre fortelle deg at din biologiske mor gikk bort i fjor. Men din biologiske mors slektninger, er jo slike kjekke folk. Jeg synes absolutt at du skal forsøke å ta kontakt med dem». Noen navn og adresser ble oppgitt, og nok et skritt på veien mot den biologiske slekt var tatt. Min adoptivmor Solveig hadde på dette tidspunktet vært død i flere år, så dette med følelsen av manglende lojalitet overfor henne, var ikke lenger noen aktuell problemstilling.

Å etablere kontakt mellom et anonymt adoptert adoptivbarn og den biologiske slekt er en ikke helt triviell prosess. Å gå frem på et litt varsomt vis, vil være på sin plass. Et forsøk på å benytte en lege som kontaktledd, førte ikke frem. Et nytt forsøk, men denne gangen med en prest i rollen som kontaktledd, resulterte i at jeg sommeren 1990 kjørte alene til en oppgitt adresse i Elverum. Der møtte jeg min biologiske mors bror og hans kone samt deres to barn, altså min kusine og min fetter, begge med ektefelle. Dette møtet forløp på alle måter vel, og jeg fornemmet at den biologiske onkelen og hans kone, som i 1946 hadde vært med i den beslutningsprosessen som førte til min adopsjon, satte stor pris på å få oppleve at det lille guttebarnet fra den gang nå vendte tilbake og kunne berette om hvor bra det hele hadde gått med hensyn til både oppvekst og voksenliv.

Om mine biologiske foreldre og deres situasjon da jeg i 1945 ble unnfanget, fikk jeg vite følgende: De var allerede den gang begge pasienter på en form for pleie-institusjon. For min da vel 40 år gamle biomor var diagnosen cerebral parese som følge av en fødselsskade. Dette hadde gitt henne sterkt nedsatt førlighet. Grunnen til at min biofar i 1945, i en alder av 53 år, befant seg i en tilstand som pleietrengende, skulle visstnok være at han «mangla bein», slik min biofetter, som var tolv år eldre enn meg, uttrykte det.

Senere har både jeg selv, samt kone og egne barn hatt kontakt med flere av slektningene på min biomors side.

Ektefellen til biofetteren nevnte en gang i en samtale jeg hadde med henne, at på den tiden da hun hadde hatt spedbarn, hadde min biomor uttalt: «En slik liten en hadde jeg også en gang». Selv om min biomor fikk et langt liv, kom jeg likevel litt for sent til å møte henne. At det kanskje på en måte var like greit for oss begge, situasjonen tatt i betraktning, er en tanke som har streift meg senere. Hvilken betydning det hadde for henne at hun lot sin lille sønn bli adoptert bort i 1946, har vel aldri vært noe tema i kontakten med våre felles slektninger. Mitt inntrykk er at deres dilemma var valget mellom å selv ta seg av det lille barnet eller å satse på en adopsjonsløsning. Jeg vet ikke hvor langt utviklingen hadde gått før min mors graviditet ble kjent og heller ikke om abort var inne i bildet som en mulig løsning. Det er vel rimelig å anta at praksis den gangen var vesentlig mer restriktiv enn hva den er i dag, selv i et så «håpløst» tilfelle som det jeg i korthet har forsøkt å beskrive ovenfor.

Da min biofetter gikk bort i overkant av ti år etter at jeg hadde fått kontakt, ble jeg invitert til begravelsen. På stedet der denne fant sted, var skikken slik at etter jordfestelsen stilte de nærmeste pårørende seg opp ved graven og tok imot kondolanser fra de fremmøtte som da passerte forbi. Jeg ble i denne sammenhengen bedt om å slutte meg til de øvrige nærmeste etterlatte blant mine bioslektninger. For meg ble dette en sterk og positivt ladet opplevelse av å bli inkludert i og akseptert som del av den biologiske slekten. Noen måtte vel sikkert forundre seg ikke så lite over hvem i all verden denne for dem ukjente personen kunne være. Det ble naturlig å være med på minnesamværet etter begravelsen, noe som i hvert fall i noen grad og for noen ga mulighet for en viss avklaring angående min tilknytning. Fortsatt har jeg en viss kontakt med søsteren til han som ble begravet, altså min biokusine.

Hva min biologiske far angår, visste jeg ved utgangen av 2023 fortsatt ikke så særlig mye om ham. Opplysninger jeg har funnet i Digitalarkivets folketellinger fra årene 1900 og 1910 har jeg tolket slik at han ble født i Oslo i 1892 og vokste opp på Grünerløkka. Allerede i møtet med Helserådet i 1974 ble det antydning at han trolig hadde gått bort omkring 1950. Senere har jeg brakt på det rene at han gikk bort i 1949, 57 år gammel. Inntrykket jeg er blitt sittende igjen med er at han ikke hadde noen spesielt «høy stjerne» blant min biomors slektninger på den tiden da jeg kom til verden. En ting bet jeg meg imidlertid merke i, nemlig at biofetteren min, som var 12 år eldre enn meg, fra sin barndom mintes at biofaren min, som altså også var pleiehjems-pasient, var så flink til å lese høyt og til å fortelle. Dette med høytlesning var noe som kom ikke bare biofetteren og hans søster biokusinen min til del.

Også min biomor, som jeg her velger å kalle kjæresten til min biofar, hadde etter det jeg har skjønnt, stor glede av å bli lest for av min biofar.

Ønsket om å finne ut noe mer om min biofars slekt og livshistorie, har stadig vært til stede. Hjelp fra venner med interesse for og kunnskap om slektsgranskning, ga meg noen nye spor. Dette førte til at jeg nå har oppnådd kontakt med noen nålevende slektninger på min biologiske fars side. I fjor (2024) hadde jeg kontakt på telefon og E-post med tre slike slektninger. Det dreier seg om oldebarn til en av mine biologiske tanter! Vi har altså å gjøre med en ikke ubetydelig generasjons-forskyvning. I begynnelsen av inneværende år (2025) hadde jeg et direkte møte med en av disse slektningene og hennes ektefelle. Det var en udelt hyggelig og positiv opplevelse for oss alle tre.

Fortsatt har jeg ikke gitt opp å finne ut mer om min biologiske far enn at han «mangla bein». Jeg har en ikke ubetydelig samling ulike diagnoser er karakterisert som multimorbid. I denne sammenheng, i samtaler med ulike typer helsearbeidere, kommer det genetiske aspekt ikke så sjelden inn i bildet. Selv har jeg tre barn og åtte barnebarn som jeg er «stamfar» til. I denne sammenheng kan tanker knyttet til kunnskap om arvelighet og forebygging dukke opp. Å finne frem til opplysninger om min biologiske fars helsemessige forhold, som kunne ha en viss relevans i sammenhengen nevnt ovenfor, later til å være svært vanskelig. Er nå godt i gang med gjennomføringen av mitt åttiende leveår. Jeg er ved godt mot og synes jeg har det bra, til tross for at de helsemessige utfordringer setter visse begrensninger.

Ved begynnelsen av året vi nå er inne i (2025) ble jeg i en helt annen sammenheng enn slikt som har med adopsjon å gjøre, oppmerksom på en bok med tittelen «Adoptert identitet». Den er skrevet av en som heter Geir Follevåg. Han er utenlandsk-adoptert fra Korea. men også jeg, i min situasjon syntes at jeg fikk mye ut av denne boken. På omslagssiden er det en illustrasjon som viser «Superman», han som i min barndom på 1950-tallet bar navnet «Stålmannen». Stusset ved første blick litt over denne illustrasjonen, men skjønte nokså snart poenget. Stålmannen kom til jorden fra planeten Krypton i en romkapsel og ble tatt hånd om av et eldre barnløst ektepar. I mitt tilfelle var Krypton byttet ut med Hamarkanten og romkapselen med tog og drosjebil. Jeg ser på tidspunktet da jeg kom til mine adoptivforeldre som hva jeg har valgt å kalle «Min adoptivmessige fødselsdag».

I Facebook-gruppen «Forum for adopterte», kom det tidligere i år et innlegg med en oppfordring til å se den danske filmen «Den heldige mannen». På grunnlag av denne filmen og hva jeg har ellers har lest i form av andres adopsjonshistorier, er det veldig klart for meg at jeg som nasjonalt anonymt adoptert har vært ualminnelig heldig. Kanskje enda heldigere enn han i filmen, all den stund forholdet til mine adoptivforeldre aldri var noe mer problematisk enn hva trolig de aller fleste «vanlige barn» har opplevet i forhold til sine foreldre. Det er fint for meg å ha kommet i kontakt med biologiske slektninger. Jeg har likevel en sterk og god opplevelse av at det er i adopsjons-slektene, på begge sider, at min identitet har sin forankring.

Som del av skrivekurset i 2019 nevnt innledningsvis, ble det og gjennomført en oppgave i form av en beretning med tittelen «Erindringer fra et adoptivbarns liv». For denne beretningen, som vil være å betrakte som et supplement til den herværende, ble 3.-persons

formen benyttet. Også denne beretningen foreligger nå på Adoptertes Nettsted, praktisk talt uten noen rettelser og tilføyelser i forhold til den litt modifiserte versjonen som ble publisert i ovennevnte FB-gruppe for to år siden i 2023.